

REFERAT Sundhedsudvalget 2022-2025 d. 17-05-2022

Mødedato Tirsdag d. 17. maj 2022 kl. 12:30

Mødested Udvalgsværelset SUF, 3.s.18, Ørbækvej 100, indgang B

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
C-sag: Hovedgreb i udviklingen af Fremtidens Vollsmose.....	4
D-sag: Orientering om møde i Sundhedskoordinationsudvalget 16. maj 2022.....	10
D-sag: Tema: Alkohol og rusmidler i grundskolen.....	11
D-sag. Styrket fokus på sundhedsområdet - proces for de nye forvaltninger.....	12
D-sag: Aktuelle sager.....	13

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-3-22

Resume

Godkendelse af dagsorden til Sundhedsudvalgets møde den 17/5 2022.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: C-sag: Hovedgreb i udviklingen af Fremtidens Vollsmose

00.15.00-A00-20-19

Resume

Denne sag handler om en drøftelse af hovedgrebene i udviklingen af fremtidens Vollsmose. Vollsmose er i markant forandring som følge af de tre hovedgreb; fysiske forandringer, til- og fraflytning og udlejningskriterier samt flere i job og uddannelse. Herudover er verdens bedste robotskole og nye børnehuse under etablering.

For at understøtte en fortsat positiv udvikling i Vollsmose, og sikre at de politiske målsætninger indfries, har forvaltningerne med udgangspunkt i Den sidste Vollsmoseplan og Realiseringsplanen opstillet forslag til yderligere hovedgreb i omdannelsen af Vollsmose for budget 2023.

Hovedgrebene understøtter visionen om at skabe et blandet by- og boligområde, der er attraktivt og velfungerende for borgere og investorer, og som kan tiltrække og fastholde beboere. De tre oprindelige hovedgreb fastholdes (1-3), og der foreslås yderligere to til drøftelse (4-5).

Hovedgrebene i 2023 foreslås at være:

1. De fysiske forandringer i området
2. Til- og fraflytning og udlejningskriterier
3. Flere i job og uddannelse
4. Flere arbejdspladser og attraktioner i Vollsmose
5. Styrke civilsamfundet

Økonomiudvalget har drøftet hovedgreb i udviklingen af fremtidens Vollsmose den 21. april 2022. Efter tilretning af sagen på baggrund af kommentarer fra Økonomiudvalget, sendes sagen til drøftelse i fagudvalgene med henblik på fagudvalgenes input til de to hovedgreb.

Fagudvalgene opfordres også til at byde ind med indsatser, der vedrører delprogrammer i Realiseringsplanen, som ligger under de enkelte udvalg, hvis det vurderes at være vigtigt på nuværende tidspunkt af transformationen i Vollsmose. Forslag der medfører udgifter til drift forventes afholdt inden for egen ramme.

Efter møderne i fagudvalgene vil kommentarer herfra blive bragt mundtligt videre til Økonomiudvalget, når forslagene til hovedgreb i udviklingen af Fremtidens Vollsmose igen bliver forelagt til drøftelse i Økonomiudvalget den 25. maj 2025.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller i samarbejde med Børne- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen, Klima- og Miljøforvaltningen og Sundhedsforvaltningen, at de respektive fagudvalg drøfter:

1. Mulige hovedgreb for udviklingen af Fremtidens Vollsmose i relation til budget 2023.
2. Behov for yderligere indsatser relateret til udvalgets andel af delprogrammerne i Realiseringsplanen i relation til budget 2023.

Beslutning

Sundhedsudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Baggrund

Den politiske aftale "Den sidste Vollsmoseplan" fra 2018 beskriver de politiske ambitioner for, hvordan Vollsmose skal omdannes fra et udsat boligområde til en attraktiv, blandet bydel. En bydel, hvor befolkningssammensætningen og de sociale normer afspejler resten af Odense. Og hvor det i højere grad end i dag er muligt at bryde den negative sociale arv.

Vollsmose er i gang med en positiv forandring. Fra en fortid som ghettoområde til en fremtid som en blandet, bæredygtig bydel med fællesskaber, der fremmer et rigt og aktivt hverdagsliv. Kombinationen af fysiske forandringer, øget beskæftigelse og et socialt løft sikrer, at Vollsmose bliver en attraktiv og velfungerende bydel for nuværende og kommende beboere.

Den fysiske transformation er drivende for hele udviklingen af Vollsmose, og har stor betydning for at tiltrække investorer. Vollsmose er i markant forandring som følge af de tre hovedgreb; fysiske forandringer, til- og fraflytning og udlejningskriterier samt flere i job og uddannelse. Kommunen har iværksat en fremskudt beskæftigelsesindsats i Vollsmose, der skal nedbringe ledigheden. Herudover er verdens bedste robot-skole og nye børnehuse under etablering.

I bilag 1 findes en oversigt over status på indikatorer i 2021, der viser fremgang på de fleste parametre. Parallelsamfundskriterierne viser, at andelen uden tilknytning til arbejdsmarkedet falder, gennemsnitsindkomsten stiger langsomt, mens andelen af dømte og andelen kun med grundskole falder. Som planlagt er der endnu ikke ændret i boligsammensætningen, men de fysiske forandringer er allerede tydelige med anlæg af bygaden, igangværende renoveringer og nedrivninger.

Forslag til drøftelse af to nye hovedgreb

For at understøtte en fortsat positiv udvikling i Vollsmose, og sikre at de politiske målsætninger indfries, har forvaltningerne med afsæt i Den sidste Vollsmoseplan og Realiseringsplanen opstillet forslag til yderligere hovedgreb i omdannelsen af Vollsmose for budget 2023. Målsætningerne for børn og unge om at være fagligt på niveau i 2025 med resten af Odense kan dog ikke forventes indfriet i 2025. Med yderligere tiltag kan målsætningerne indfries med forsinkelse.

Hovedgrebene understøtter visionen om at skabe et blandet by- og boligområde, der er attraktivt og velfungerende for borgere og investorer, og som kan tiltrække og fastholde beboere. De tre oprindelige hovedgreb fastholdes (1-3), og der foreslås yderligere to til drøftelse (4-5).

Hovedgrebene i 2023 foreslås at være:

1. De fysiske forandringer i området
2. Til- og fraflytning og udlejningskriterier
3. Flere i job og uddannelse
4. Flere arbejdspladser og attraktioner i Vollsmose
5. Styrke civilsamfundet

En nærmere beskrivelse af de foreslåede hovedgreb udfoldes længere nede.

Faser og målgrupper

Hovedgrebene indtænkes i forhold til faserne i realiseringsplanen.

Hovedgrebene skal bidrage til væsentlige fysiske forandringer i Vollsmose samt understøtte følgende centrale målgrupper:

Nuværende beboere

Beboerne i Vollsmose skal have de samme muligheder som i resten af Odense, og den negative sociale arv skal brydes. Vi løfter de nuværende beboere for at sikre, at de får lige muligheder. Det mindsker samtidig gabet til nye tilflyttere. Det gør vi ved målrettede indsatser indenfor beskæftigelse, tryghed, børn og unge, kultur og fritid, sundhed samt civilsamfundet. Den fysiske omdannelse bidrager med bedre rammer, grundlaget for stærke institutioner og giver øget tryghed for nuværende og kommende beboere, ligesom omdannelsen sikrer, at Vollsmose åbnes og integreres bedre med den omkringliggende by.

Fraflyttere

I takt med den fysiske transformation af Vollsmose sker en markant fraflytning. Her er der fokus på, at fraflytterne falder godt til i deres nye boligområde og lokalsamfund med hensyn til blandt andet arbejdsliv, skolegang og kultur- og fritidsliv. Igangværende beskæftigelsesindsatser følger borgeren til det nye boligområde. Kommunens normalsystem håndterer som udgangspunkt, hvis der opstår særlige udfordringer. Særligt sårbare borgere eller familier kan få hjælp af en boligsocial brobygger. Samtidig har vi med boligorganisationerne i udlejningsaftalen fokus på, at der ikke opstår nye udsatte boligområder andre steder i Odense.

Tilflyttere

Den fysiske transformation med nye ejer- og boligformer, mere service og erhverv, kommunale arbejdspladser samt stærkere institutioner skal tiltrække nye beboere. Der er fokus på at styrke Vollsmoses omdømme og skabe nye attraktioner, så nye beboere får øjnene op for bydelen. Der er fokus på at understøtte civilsamfundet og skabe rammer for nye fællesskaber, så der kommer et socialt mix mellem nuværende og kommende beboere. Tilflytning reguleres af udlejningskriterier for både almene og nye private lejeboliger.

Beskrivelse af de 3 nuværende hovedgreb

1. De fysiske forandringer i området

De fysiske forandringer er drivende for udviklingen af Vollsmose, og er allerede nu begyndt at tage form. De fysiske forandringer består blandt andet af ændret infrastruktur, herunder den nye bygade der blev indviet i 2020, nedrivning af 1.000 almene boliger og renovering af de øvrige boliger samt opbygning af Vollsmose i form af nye private boliger og institutioner. Forandringerne foretages i samarbejde mellem Odense Kommune, boligorganisationerne Civica og FAB samt private investorer. En del af samarbejdet er planlagt til at foregå i det fælles arealudviklingsselskab, som planlægges etableret i 2022, hvor Odense Kommune har afsat midler til at gøre arealer klar til det planlagte indskud i selskabet.

Hovedgrebet berører hovedsageligt nuværende beboere og tilflyttere, og er den primære løftestang i forhold til at skabe de fysiske rammer for den nye bydel.

2. Til- og fraflytning og udlejningskriterier

Området Vollsmose og Vollsmoses beboergruppe forandres markant via til- og fraflytning i omdannelsesperioden, hvor der både vil være et markant fald i antallet af nuværende beboere i Vollsmose og en relativt stor udskiftning i beboergruppen. Det sker som følge af, at der er færre boliger i en midlertidig periode samt at beboere, der overvejer at fraflytte Vollsmose, fremskynder disse planer som følge af gener af de kommende 10 års omdannelse.

Tilflytterne er underlagt lovbestemte kriterier og fleksible udlejningskriterier, hvilket betyder, at boligorganisationerne skal afvise eller give fortrin til ansøgere efter visse kriterier. Boligorganisationerne skal afvise ansøgere, der ikke i forvejen er bosat i afdelingen, hvis boligsøgende eller ægtefæller modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp (lovbestemt i almenboligloven § 51 c). Endvidere er der aftalt fleksible udlejningskriterier i udlejningsaftalen, som betyder, at boligorganisationerne skal give fortrin til ansøgere og disses husstandsmedlemmer mellem 18 og 65 år, der er selvforsørgende eller under uddannelse, ansøgere og husstandsmedlemmer mellem 30 og 60 år med uddannelse over grundskoleniveau og ansøgere og husstandsmedlemmer over 15 år, som ikke er dømt for nærmere definerede lovovertrædelser.

De lovbestemte og de fleksible udlejningskriterier vil sikre, at Vollsmose over tid ikke længere vil være et udsat boligområde. Loven og aftalen med boligorganisationerne om de fleksible udlejningskriterier samt administrationen af disse er således et hovedgreb i omdannelsen af Vollsmose, der påvirker primært tilflyttere. Der forventes også fastsat fleksible udlejningskriterier for nyt privat udlejningsbyggeri.

3. Flere i job og uddannelse

Ledigheden er markant højere i Vollsmose end i det øvrige Odense. Det har store konsekvenser, både menneskeligt og økonomisk. Risikoen for, at den næste generation heller ikke får fodfæste på arbejdsmarkedet, er markant. Der er igangsat flere tiltag på beskæftigelsesområdet, og der ses allerede en positiv udvikling.

Målet er, at ledigheden i Vollsmose i 2028 skal matche det øvrige Odense. Denne ambition sætter rammen for den systematiske uddannelses- og beskæftigelsesindsats for beboere i Vollsmose, der står uden for arbejdsmarkedet. Ifølge kommunens egen opgørelse for 2021, var andelen af 18-64-årige på offentlig forsørgelse i Vollsmose 42,2 %. Til sammenligning var andelen for det øvrige Odense på 15,6 %. Samlet var der dermed 2,7 gange flere på offentlig forsørgelse i Vollsmose end i resten af Odense.

Hovedgrebet er således et opgør med en del af beboernes svage tilknytning til arbejdsmarkedet. Byrådet godkendte i 2019 et investeringsprojekt for henholdsvis jobparate og aktivitetsparate ledige. Det betyder, at alle ledige i Vollsmose modtager en beskæftigelsesindsats, der ligger over lovgivningens minimum. I budget 2022 er der afsat yderligere midler til projekt "Alle skal med i Vollsmose", der bygger ovenpå på det tidligere investeringsprojekt for aktivitetsparate.

Indsatserne henvender sig til alle beboere i Vollsmose, og følger med ved fraflytning fra bydelen. Det vurderes, at disse projekter medvirker betydeligt til at nedbringe ledigheden i Vollsmose.

Forslag til drøftelse af 2 nye hovedgreb

4. Flere arbejdspladser og attraktioner i Vollsmose

500 kommunale kontorarbejdspladser i Birkeparken og Egeparken er lejemål hos henholdsvis FAB og Civica, og de forsvinder som konsekvens af, at bygningerne nedrives.

Der er behov for et bydelshus / erhvervshus, der som minimum kan rumme 500 kommunale kontorarbejdspladser. Denne efterspørgsel kan med fordel suppleres med privat erhverv og udadvendte funktioner, som kan gøre det mere attraktivt at komme til Vollsmose og samtidig understøtte et hverdagsliv i bydelen. Ved at tænke anvendelsen af huset bredt kan det endvidere indeholde private virksomheder og andre funktioner, og kan fungere som en prototype på et multifunktionshus. Den brede anvendelse af huset vil spille ind i strategien for beboere og tilflyttere.

Bydelshuset / erhvervshuset kan suppleres med yderligere en attraktion placeret centralt i omdannelsesområdet. Dette kan være nu eller på et efterfølgende tidspunkt i omdannelsen af Vollsmose. Der kan arbejdes på at tiltrække en privat eller statslig institution, der kan være med til at skabe arbejdspladser eller en privat udadvendt funktion, som eksempelvis en højt profileret restaurant eller et hus med afsæt i det særegne for Vollsmose. Formålet er at skabe flere arbejdspladser i Vollsmose, tiltrække beboere og besøgende fra hele Odense samt at styrke hverdagslivet og fællesskaber i Vollsmose. Emnet kan med fordel medtages til drøftelser i relevante netværk, hvor mulighederne kan afdækkes.

Der kan også indtænkes aktiviteter eller udfoldelsesmuligheder i det store parkområde i Vollsmose, som kan anvendes til at bygge bro mellem Vollsmose og den øvrige by og måske udgøre et udflugtsmål i sig selv, der tiltrækker borgere fra hele Odense. Det foreslås afdækket, om allerede eksisterende events eller aktiviteter såsom motionsløb eller lignende kan tiltrækkes eller aktiveres til at benytte området/bydelen. En kommunikationsindsats vil i den forbindelse kunne skabe en positiv omtale af uudnyttede grønne arealer i Vollsmose.

Forslaget om dels et bydelshus / erhvervshus samt en attraktion henvender sig til strategien for alle tre centrale målgrupper. Beboere vil få glæde af mere byliv i bydelen, og samtidig vil ressourcestærke fraflyttere kunne fastholdes via aktiviteter og kulturliv. Det er også et væsentligt aktiv for tilflyttere, at der er mere hverdagsliv og aktivitet i bydelen.

Bydelshuset / erhvervshuset er nævnt i Den lovbestemte Udviklingsplan for Fremtidens Vollsmose og i budgetforliget i 2022. Der er i budgetprocessen for 2023 behov for en beslutning om midler til ekstra lejeudgifter til de 500 kommunale kontorarbejdspladser. Der arbejdes på at fastlægge et beløb.

Flere attraktioner i Vollsmose ses som private eller statslige investeringer. For at få skabt interesse kræver det i en indledende fase en indsats, hvor Odense Kommune arbejder for at få tiltrukket eksterne aktører. En indsats der som udgangspunkt kan indgå i det almindelige arbejde med tiltrækning og via deltagelse i relevante netværk på politisk eller administrativt niveau.

5. Styrke civilsamfundet

De overordnede strategiske beslutninger om forandringen af bydelen er truffet, Arealudviklingselskabet planlægges etableret i 2022, og de fysiske forandringer er begyndt at tage form. Arealudviklingselskabet vil på sigt arbejde med det sociale liv i bydelen, når der kommer ny bebyggelse og nye beboere, men allerede nu kan det være relevant at tage de indledende skridt for at få skabt grundlaget for bylivet i fremtidens Vollsmose. Samtidig er der stadig en stor andel beboere, der bor og skal leve deres liv i Vollsmose, mens hele omdannelsen står på i løbet af de næste 10 år. Også selv om der ses et fald i beboerantallet, som forventes at tiltage over de kommende år.

Der er på nuværende tidspunkt ingen samlet koordineret indsats for civilsamfundet i Vollsmose. Der ses derfor et behov for, at der udarbejdes en strategi for systematisk samspil med civilsamfundet og understøttelse af civilsamfundsaktiviteter.

Den ønskede effekt er at styrke Vollsmoses omdømme, at tiltrække tilflyttere samt at fastholde ressourcestærke beboere igennem omdannelsesprocessen. Strategien kan med fordel udarbejdes i samarbejde med Arealudviklingsselskabet for at sikre den langsigtede effekt.

Det eksisterende foreningsliv i Vollsmose i dag er båret af enkelte ildsjæle. Der bør bygges videre på det eksisterende foreningsliv, holde det ved lige og udvikle det under transformationen i samspil med aktører uden for området, da foreningslivet er sårbart med ildsjæle, der risikerer at flytte og lokaler, der forsvinder. Det er væsentligt at sikre et aktivt civilsamfund, da aktiviteter i civilsamfundet, iværksætterprojekter og events kan bidrage til at udvikle Vollsmoses byliv og sociale dimension samtidig med, at Fremtidens Vollsmose tager fysisk form over de kommende år.

På kort sigt foreslås at fokusere på at sikre fysiske rammer til foreninger og iværksættere og at gøre det nemt at anvende de eksisterende tilskudsmuligheder.

Tomme eller midlertidigt tomme lokaler bør indtænkes som platform for midlertidige aktiviteter, der kan være med til at understøtte bylivet, mens transformationen står på. Foreninger, iværksættere og kulturaktører fra hele Odense kan inviteres til at stå for aktiviteter, der understøtter udviklingen af Vollsmose, og de lokale ressourcer i Vollsmose bør også bringes i spil i forbindelse med aktiviteterne. Der arbejdes også på et Frivillighus for ældre i Plejecenter Øst, hvor der allerede er stor tilslutning fra foreninger, der står klar til at bruge lokalerne.

Adgangen til de eksisterende tilskudsmuligheder bør tydeliggøres og formidles bredt. Meningsfuld samskabelse mellem aktører i og udenfor området vil styrke brobygningen mellem Vollsmose og den øvrige by. Det vil medvirke til at dreje fortællingen om Vollsmose, så bydelen kan tiltrække nye beboere.

Forslaget henvender sig til både nuværende beboere i Vollsmose og tilflyttere, men også fraflyttere kan være vigtige for at fastholde et eksisterende engagement i bydelen. En styrkelse af civilsamfundet taler ind i strategierne for alle tre centrale målgrupper i Vollsmose.

Finansieringen af en styrkelse af civilsamfundet kan ske under det enkelte udvalg i den almindelige prioritering af tildeling af lokaler samt ved ansøgning om tilskud efter reglerne i § 18 og § 79 i serviceloven, da der primært er tale om udgifter til husleje og drift af de lokaler, der kommer i spil. Derudover vil der i det almindelige arbejde skulle prioriteres kommunikationsindsatser og et tværgående samarbejde mellem forvaltningerne, hvor fokus er at understøtte og aktivere bylivet i Vollsmose.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 Status indikatorer programniveau 20220331

Punkt 3: D-sag: Orientering om møde i Sundhedskoordinationsudvalget 16. maj 2022

29.30.04-A50-1-22

Resume

Med denne sag orienteres Sundhedsudvalget om status efter andet møde i Sundhedskoordinationsudvalget (SKU) den 16. maj 2022.

Hvad er Sundhedskoordinationsudvalget?

SKU er det politiske niveau i det tværsektorielle sundhedssamarbejde. Rammerne for sundhedskoordinationsudvalg og sundhedsaftaler er fastlagt i sundhedslovens §§ 203-205 samt i bekendtgørelse nr. 680 af 8. juni 2018 om sundhedskoordinationsudvalg og sundhedsaftaler.

SKU har til formål at understøtte sammenhængende patientforløb på tværs af det regionale og kommunale myndighedsansvar, herunder at understøtte kvaliteten og den effektive udnyttelse af ressourcer i opgaveløsningen.

Udvalget har ansvaret for at udarbejde og implementere sundhedsaftalen, som indgås hvert fjerde år mellem Region Syddanmark, de 22 syddanske kommuner og de praktiserende læger. Denne udgør den formelle ramme om det tværsektorielle samarbejde i sundhedsvæsenet. SKU spiller en central rolle i forhold til at styrke det tværsektorielle sundhedssamarbejde.

Sundhedsministeren Magnus Heunicke har netop fremsat Forslag til lov om ændring af sundhedsloven (etablering af sundhedsklynger og sundhedssamarbejdsudvalg m.v.), som forventes vedtaget inden grundlovsdag. Med vedtagelsen af lovforslaget nedlægges Sundhedskoordinationsudvalget og Praksisplanudvalget. Disse udvalg erstattes fra 1. juli 2022 af et Sundhedssamarbejdsudvalg.

Ordinært møde

Der var indkaldt til andet møde i SKU den 16. maj 2022 med følgende dagsorden:

1. Status på arbejdet med de nye sundhedsklynger
2. Drøftelse af indspil til forretningsorden for Sundhedssamarbejdsudvalget vedr. mødekadence og antallet af udvalgsmedlemmer
3. Fælles drøftelse af fagligt oplæg til 10-års plan for psykiatri
4. Godkendelse af tids- og procesplan for forløbsprogram for mennesker med ryglidelser
5. Godkendelse af samarbejde mellem kommunerne og Region Syddanmark om sundhedsberedskabsplanlægning
6. Godkendelse af mødeplan for Sundhedssamarbejdsudvalget 2022
7. Eventuelt

På mødet giver rådmanden en kort status fra mødet i SKU.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 4: D-sag: Tema: Alkohol og rusmidler i grundskolen

85.02.02-G01-3-22

Resume

TEMA: Oplæg om indsatser i grundskolen omkring alkohol og rusmidler

Som opfølgning på Sundhedsudvalgsmødet den 5. april 2022 følges der på dette møde op med orientering om indsatser i grundskolen omkring alkohol og rusmidler.

På mødet vil Tommy Holst, leder af SSP i Odense, Børn- og Ungeforvaltningen, holde oplæg omkring indsatserne.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 5: D-sag. Styrket fokus på sundhedsområdet - proces for de nye forvaltninger

85.02.02-G01-3-22

Resume

Sundhedsforvaltningen giver en status på 'Styrket fokus på sundhedsområdet - proces for de nye forvaltninger'.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 6: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-3-22

Resume

Aktuelle sager:

- KL's Social- og Sundhedspolitiske Forum 2022

Beslutning

Orientering givet.